

מאוצרות הפרשה

ויש לומר ביסוד רבנו הגר"ח זצ"ל על הפסוק בתהילים 'ואני בחסדך בטחתי יגל ליבי בישועתך, אשירה לה' כי גמול עלי, דאע"פ דהבוטח בה', כבר שמוח בישועה, עוד בטרם נעשתה הישועה, כיון שהוא בטוח בחסדי ה' שתבא לו הישועה, מ"מ ההודאה והשירה הם רק כשנעשית הישועה בפועל, וזהו שאמר הכתוב, דאע"פ דאני בחסדך בטחתי, ולכן יגל ליבי בישועתך, עוד קודם שנעשית הישועה בפועל, מ"מ אשירה לה' רק בעת שגמול עלי, שהיתה ישועה בפועל.

ולפי זה יש לומר, דאמנם אליעזר היה בטוח בזכותו של אברהם, שרבקה היא הראויה להיות אשה ליצחק, והצליח הקב"ה דרכו, אבל מ"מ עדיין לא נשלמה ההצלחה בפועל, כי עדיין הרי לא נתברר לו שהיא בת בתואל, ועל כן המתין מלהודות ולהשתחוות, עד שנתברר לו שהיא בת בתואל, שהייתה גמר והשלמת ההצלחה בפועל, ורק אז הוא הדשתחוה והודה על ההצלחה. (הגאון רבי חיים פיינשטיין שליט"א)

ויאמרו מה יצא הדבר (כד, ז)

מובא בגמרא (מו"ק יח:): אמר רב משום רבי ראובן בן אצטרובילי: מהתורה, מהנביאים ומהכתובים אנו למדים – מה אשה לאיש, דכתיב 'מה יצא הדבר'. תמה רבי ראובן יוסף גרשנוביץ זצ"ל: הרי בכל הדברים צריכים להאמין שהכל מאת ה', ומדוע דווקא בשידוך צריך ללמוד זאת? ותיירץ: יותר משאר דברים – משתדל האדם השתדלות מיוחדת כדי למצוא בת זוג טובה, ועלול לחשוב בלבו שהשתדלותו וחריצותו הם שזיכו אותו במציאת אשה טובה, לכן בזה צריך להחדיר בעצמו שמה: יצא הדבר, והוא מזווג זיווגים, 'אלוקים מושיב יחידים ביתה' (תהילים סח, ז). (ברינה יקצרו)

ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים (כד, טג)

הסבר חריף (וכל כך אמיתי...) אמר פעם המגיד הירושלמי הגה"צ רבי מרדכי דרוק זי"ע לבני שיחו באחד הדרשות המלהיבות שנשא: רצונכם לראות ולהבין מהו הפירוש "אדם רואה את מה שהוא!" בואו וראו: בפסוק הנ"ל, כתוב שיצחק יוצא לשדה ומרחוק מגיעה רבקה רכובה על גמל ונערותיה עמה, "וישא עיניו וירא והנה גמלים באים" – יצחק שהיה באמת קדוש ופרוש ראה בעיניו גמלים באים ותו לא! אך בואו ונדלג לרגע לפרשת וישלח: שם מסופר שיעקב הכין לעשיו דורון שלם בשביל לשכר את עיני אותו רשע – עזים, רחלים, גמלים פרות, פרים וכו', ולאחר מכן בסוף, שם את הנשים והילדים. ומה כתוב שם: "וישא עשו את עיניו וירא את הנשים והילדים"... מכל המשלחת הכבודה הזאת של בעלי החיים צדה את עינו רק את הנשים והילדים, יודעים אתם למה? כי זה עשו!!! ועשו שבתוך תוכו הוא שקוץ ומשוקץ טמא ונבזה אז כשהוא מביט הוא רואה מבין כל מאות בעלי החיים רק את הנשים – כי זה הוא!!!

אבל יצחק שהוא עצמו קדוש בצורה אמיתית רואה רק גמלים באים, הגם שהיו רכובים אליהם רבקה ונערותיה. לומר לך: "אדם רואה את מה שהוא בפנימיותו – את מה שהוא חושק לראות!"... (פנינים)

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה (כג, א) אומר רש"י הקדוש: שני חיי שרה כולם שוין לטובה, ולכאורה זה פלא, איך אפשר לומר שכל חיי שרה היו שוין לטובה? הרי קרוב למאה שנה היא היתה עקרה, רחל אימנו כשלא היו לה בנים היא אמרה 'הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי', זוהי ההרגשה של אשה עקרה, איך אפשר לומר שכל שני חיי שרה היו שוין לטובה?

והדרך הפשוטה בזה שמה שכתוב ברש"י 'שוין לטובה' אין הכונה שהיה לה חיים שמחים ומאושרים, אלא כל ימי חייה היו שוים במצוות ובמעשים טובים, היא ניצלה את כל החיים ומילאה בהם אוצרות שיעמדו לה לחיי הנצח, אבל יתכן לפרש 'כולם שוין לטובה' כפשוטו ממש, היו לה חיים שמחים ומאושרים, ואם תאמר הרי היא היתה עקרה? שמעתי פעם מהגר"ן דן סגל שליט"א שהחזון איש אמר לאחינינו (אשתו של ר' שמרל גריינמן) יסוד גדול: כמה יסורים יבואו לאדם זה גזירה משמים, אבל איך לקבל את היסורים זה בחירה, יש לאדם אפשרות לבחור בחיי אמונה, חיים של שמח בחלקו, איך לקבל את היסורים זה החלטה שלו, ושרה אימנו היתה בכזו מדרגה שלמרות שהיא היתה כמשך תשעים שנה עקרה היו לה חיים שמחים ומאושרים, היא קיבלה את היסורים בשמחה ובטוב לבב.

סיפר לי יהודי על אברך שנולד לו בן פגוע מאד פיזית ונפשית, ובמשך שנים הוא התייגע מאוד בטיפול בו, כשבן כבר היה בחור גדול נכנס אביו למרן הסטייפלער ואמר לו: רביה אני לא יכול יותר! אמר לו הסטייפלער: דע לך שהבעל עגלה לא מטיל על הסוס משקל שהסוס לא יכול לסחוב, אם הסוס קורס זה סימן שיש לו בעיה, זה היסוד שאמר החזון איש: איך לקבל את היסורים זה בחירה.

(נחל אליהו, הגאון רבי אליהו דיסקין שליט"א)

לעת ערב לעת צאת השואבות (כד, יא)

שר התורה, הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל נשאל על ידי ראש ישיבה נכבד מה ואיך להגיד על בחור בשידוכין – הלכה למעשה. השיבו רבינו: יש להגיד את האמת, לא לשקר! ומה זו האמת? את המעלות יש להגדיל פי עשר ואת החסרונות להקטין במאה. ולמה? דרך האדם כשהוא שומע מעלות הוא מקטין אותן בעשירית, ואילו כשהוא שומע חסרונות הוא מגדיל אותן פי מאה – כך יוצא שהוא שמע את האמת. (נר לשולחן שבת)

ויקה האיש נזם זהב וגו', ושני צמידים על ידיה וגו' ותאמר אליו בת בתואל אנוכי וגו' ויקוד האיש (כד, כב-כו)

הנה מבואר שאליעזר נשתחוה רק אחר שנתברר לו שהיא בת בתואל. והנה את הנזם והצמידים מבואר שנתן לה עוד קודם שנתברר לו שהיא בת בתואל, אלא מיד כשכילו הגמלים לשתות, וכמו שכתב רש"י, שלאחר שנתן לה שאלה, לפי שהיה בטוח בזכותו של אברהם שהצליח הקב"ה דרכו. ועיין ברמב"ן.

וצריך ביאור דכיון שהיה בטוח בזכותו של אברהם שהקב"ה הצליח דרכו, גם קודם שנתברר לו שהיא בת בתואל, א"כ למה המתין עם ההודאה וההשתחויה עד ששאל בת מי את ונתברר לה מפייה שהיא בת בתואל, והרי הוא כבר בטוח שהצליח הקב"ה דרכו, וזאת היא האשה הראויה ליצחק.

לחשוב על הזולת גם ברגעים הקשים ביותר!

וְיָקָם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי יְתוֹ וַיְדַבֵּר אֶל בְּנֵי חַת יְאֹמֶר (כ"ג, ג') לכאורה יש להבין: מדוע היה חשוב להדגיש כי אברהם קם מעל פני מתו בטרם דיבר אל בני חת? מדוע לא היה די לכתוב: "וידבר אברהם אל בני חת לאמר"? את התשובה נבין על פי המעשה הבא: היה זה סמוך לפטירתו של הצדיק מדינוב, רבי צבי אלימלך, בעל ה'בני יששכר', כאשר כבר היה תלוי בין חיים למוות ומוטל על ערש דווי. דעתו של הצדיק, היתה נתונה באותה שעה להכנות אחרונות, נשגבות, לקראת המעבר לעולם שכולו טוב. אנשי ה'חברה קדישא' – כבר עמדו מוכנים סביב מיטתו של הצדיק, ובשלב מסוים, על פי הכרת פניו, כבר הורו להכניס מנין אל החדר. אולם לפתע, אזר הצדיק עוז, ובשארית כוחותיו קרא: "הוציאו כל איש מעלי!". היתה זו דרישה קשה מנשוא עבור מתי המעט שהורשו עד כה להכנס אל החדר, אולם נוכח ההוראה המפורשת – איש מהם לא היה לסרב. כל הנוכחים פנו ויצאו מהחדר, מלבד אחד: בנו של הצדיק, רבי דוד, העמיד פנים כאילו אף הוא מתכוון לעזוב עם שאר הנוכחים, אולם ברגע האחרון – זינק אל מתחת למיטתו של אביו, שם המתין בדריכות לקראת הבאות. הוא הבין כי הרגעים הבאים עומדים להיות רגעים טמירים ומרוממים, והוא לא רצה להחמיצם.

באותם רגעים, הרגיש רבי דוד, כי כל הפמליא של מעלה יורדת אל החדר בכדי לקבל את פניו של הצדיק אשר נשמתו עומדת לעלות לגנזי מרומים. הוא הכין את עצמו בסילודין לקראת מה שעיניו עומדות לחזות, אולם אז, לפתע, נשמע קולו של אביו שקרא: "מה לילוד אשה בינינו? אני מרגיש שעדיין נמצא מאן דהו בחדר!".

בלית ברירה, נאלץ גם רבי דוד לחמוק ממקום מסתורו ולהמלט מהחדר. אפילו הוא, לא הורשה להשאיר בקודש פנימה באותה שעה של רעווא דרעווין. מחוץ לחדר, הצטופפו המוני חסידיו של הצדיק, קורעים שערי שמים בדממה, ומנסים להעביר את רוע הגזירה אשר נראה היה כי כבר נחתמה בחותם של דם. אולם אז, לפתע, פילחו קריאות רמות את הדממה: "הניחו לי להכנס אל הרבי! יש לי שאלה דחופה!". כל העיניים הופנו לעברו של שמואל, סוחר פשוט והמוני, אשר התגורר באחד מפרברי העיר. מנהגו של שמואל זה – היה להוועץ בצדיק בכל פרט ופרט מענייני מסחרו, וכעת התברר, כי כאשר נודע לו אודות מצבו הקשה של הצדיק – הזדעזע עד עמקי נשמתו: לא מהאובדן הנורא עבור כלל ישראל, אלא מהעובדה ששוב לא יהיה לו במי להוועץ ובפני מי לשתוח את ספקותיו... לפיכך, עתה, ביקש לנצל את ההזדמנות האחרונה, ולהספיק לשאול את הצדיק שאלה אחרונה – אשר עמדה כעת על הפרק ודרשה הכרעה דחופה.

לא היה זה פשוט לפלס את הדרך עד לפתח חדרו של הצדיק, אולם שמואל היה חדור מטרה: צעד אחרי צעד הוא התקדם בין ההמון הצפוף, עד שרגליו כבר ניצבו על מפתן החדר. שם – הוא נעצר על ידי אחד מבני הבית ששאל למבוקשו, והשיב: "אני מבקש לראות את הצדיק בדחיפות!". בן שיחו של הסוחר, הביט בו כמי שנתבלבלה עליו דעתו... "כלום אינך יודע באיזה מצב נמצא הרבי?" שאלו, אולם שמואל לא היסס בטרם השיב: "יודע אני גם יודע, ודוקא משום כך – עלי להכנס בדחיפות אל הרבי, בכדי להספיק לשאול שאלה אחרונה!". לא הועילו הסברים וטענות הגיוניות, שמואל לא נסוג מדרישתו גם כאשר הבהירו לו כי אפילו את בנו יחידו הוציא הצדיק מלפניו, והוא המשיך לקרוא בקול: "אני מבקש להכנס אל הרבי! יש לי שאלה דחופה!". בלית ברירה, נמנו בני הבית וגמרו לאחוז בו ולהוציאו מהבית שלא בטובתו... אולם אז, לפתע, נשמעה מתוך החדר קריאתו של הצדיק: "דוד, הכנס נא!".

רבי דוד, בנו של הצדיק, מיהר להכנס אל החדר בדחילו ורחימו, ולהפתעתו – מיד עם הכנסו פנה אליו אביו ואמר: "שמעתי את קולו של שמואל... אני משער שיש לו שאלה לשאול... ובכן, הכנס אותנו!". נוכח הוראתו המפורשת של הצדיק, איש לא העז לחסום את דרכו של שמואל, שבצעדים בוטחים ניגש אל הקודש פנימה, ומשנכנס – פרץ בבכי תמרורים וקרא: "הו, רבי! אתם הולכים למנוחות, ואותנו משאירים לאנחות! ומה יהיה על כל הצמר שקניתי? מה אעשה איתנו? הלא רכשתי כעצתו של הרבי כמות גדולה של צמר, וכעת מחירו ירד פלאים, כך שעלול אני להפסיד את כל רכושי!". התאונן שמואל, שמרוכז היה כל כולו בצרכיו הפרטיים... אולם להפתעתו של רבי דוד, אביו כלל לא ראה בשאלתו של שמואל זה דבר מה היוצא מגדר הרגיל... אדרבה: פניו אורו, עיניו הביעו חיבה רבה, ובסבלנות הוא השיב לסוחר: "אל דאגה, שמואל... המתן עד לערב סוכות הבא, ואז תוכל למכור את כל הצמר ברווח הגון!". או אז, יצא שמואל מהחדר, והצדיק שב להכנותיו הרוחניות הנשגבות והטהורות, כאשר שעה קלה לאחר מכן הוא משיב את נשמתו ליצורה... הרי לנו, הפלא ופלא, מה גדולה מעלתם של צדיקי אמת: גם ברגעים הקשים ביותר – מסוגלים הם לחשוב על צרכיו ותחושותיו של הזולת! אפילו ברגעים האחרונים, לפני המוות – הם אינם מרשים לעצמם להתמסר לעצמם, ולשכוח מהסובבים אותם... ומכאן תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של המשגיח רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל, שהיה אומר כך: צערו של אברהם על פטירתה של שרה היה נורא. אולם כאשר הוא נדרש לפנות אל בני חת – הוא סבר כי אין זה לכבודם שידבר עמם במצב זה, כשדמעתו על לחיו... לכן, לפני שניגש לשוחח עמם – קם אברהם מעל פני מתו, מחה את דמעותיו, שטף את פניו, טמן את צערו בליבו, ורק אז ניגש לדבר אל בני חת! ללמדנו, כי גם בשעות הקשות ביותר – יש לחשוב על רגשותיו של הזולת! ('ללמדך' מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

הפיכת מקלות של ריח בשבת

שאלה: בקבוק עם מי ריח ובתוכו מקלות דקים שדרכם מופץ הריח, האם מותר להפוך את המקלות בשבת, שעי"ז יהיה ריח חזק יותר בחדר? **תשובה:** היות שרק החלק התחתון של המקלות נמצא בתוך מי הריח, וכשמחליפים אותם נמצא שהחלק התחתון (שהיה עליון) יספוג עכשיו את מי הריח, והרי זה מוליד ריח שאסור ליתן ריח על כלי או בגד (שהוא דומה לעשיית דבר חדש וקרוב למלאכה כמבואר במשנ"ב ס' תקי"א ס"ק כ"ז, או משום שנחשב כתיקון כלי כמבואר בס' תרנ"ח ס"ק ז'). אבל לטלטל את הבקבוק עם מקלות כמו שהוא מותר (עי' שו"ע ס' שכ"ב סעיף ה' ומשנ"ב ס"ק י"ח). (מים חיים, הגאון רבי יהודה אריה דינר שליט"א)

חידה שבועית

אָסַת כַּתֵּב צוֹאֵה אַתְּ תַלְפָּז אֶתְּי לִכְרֵ אַז נְיֵי עֵפֶי יֵהִי לַפְּנֵי עֵפֶי אֶתְּי. אַתְּ תַתְּחַלֵּק הַיְרוּשָׁה?

תשובה לחידה פר"ש: טבח ותחש בני ראומה (בבב) טבח- רצח המוני, ותחש הוא גם שמה של בריה שנבראה לשהה בעת הקמת המשכן. תשובה לחידה השבועית: אפס צפורים כי כולם עפר.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות פרסיק להולדת השלישיה משפחת שחורי לאירוסיה הבת משפחת נפתלי לרר להולדת הבן
משפחת רועי הלפרין להולדת הבת משפחות הבלין – וידבסקי לאירוסיה הבן הנכד ולהולדת הבן הנכד הנין
גני הדר-עמישב: משפחות קוק – הרב אילובצקי לנשואי הבת הנכדה משפחת שנקולבסקי לנשואי הבת
משפחת הורביץ לנשואי הבת משפחות רוטלוי – לנדאו להולדת הבת הנכדה משפחות רוזנקרן – קליין להולדת הבת הנכדה

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
מינהל שירותי קהילה

